

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна
примірника
16 сот.
На провінції
20 сот.

Виходить що дня
рано крім попе-
ддя.

політична, економічно-суспільна часопись.

(Редакція Руська ч. 3.)

Національна політика Австрії.

Під повисшим заголовком помістив у віденській „Arbeiter Zeitung“ редактор сеї часописи Фрідріх Австреліц дуже замітну статтю.

Автор зазначає, що побідоносна доси війна замість зблизити народи до себе і до держави, ще більше їх поріжнила. Після укінчення війни перед Австрією стане питання не про те, як державу перебудувати, але про се, чи Австрія взагалі може далі існувати. Національні противенства, які так поглибилися за час війни, не дадуться назад зіпхнути в старе русло. Австрія або мусить в цілості заспокоїти стару тугу народів за повною свободою і самоуправою, або число сих, що будуть ворожо виступати проти держави буде з кожним днем зростати. Австрія — каже Австреліц — або стане союзом вільних, повноправних народів, або перестане існувати.

Се — виводить автор — мусять зрозуміти передовсім австрійські Німці. Німецькі міщанські партії домагаються за свої жертви і за свій одушевлений патріотизм у війні, що би їм признано домінуюче становище в державі. Се можуть вони досягнути лише коштом Славян. Але ж німецькі народи Австрії прокладають державі свої рахунки. Вони не перечать, що одушевлення для війни у них не було, але мимо сего вони сповняли свої обов'язки супроти держави. Їх обвинувачують, що вони „недостаточно“ любили свою „вітчину“ — Австрію. На се вони відповідають, що й Австрія їх недостаточно любила. Вони не стидяться се, що їх зве ся зрадниками, твердять, що держава так само не додержала їм вірності.

Патріотизму — пише Австреліц — даром нема. Держава мусить його собі у горожан заслужити. Правда: держава може параграфами карного закону припинити зрадницькі вчинки, але сям не збудить вона любови до себе, тільки що найвище пасивну резистенцію супроти жаданя патріотизму.

Якби тепер по війні Австрія упривілювала коштом одних народів другі народи, — каже автор — викликала би вона повстання сих останніх. Повстане се не конче треба розуміти як революційний чин, але як внутрішнє відхилення від держави. Правда: можна карати і переслідувати народи, також за внутрішнє відхилення від держави, головноріч під час війни, де держава розпоряджає великою силою наслідком завішення основних законів. Але переслідування сі лише скріплять антипатріотизм у народів. Не можна собі представити існування держави, де більшість горожан заперечує її. Як може жити держава після війни і як може вона розв'язати всі ті безмежні задачі, котрі можна розв'язати лише з напруженням всіх сил всіх горожан, коли більшість горожан сего не хоче? Правдою є, що Австрія без Німців існувати не може, а-

ле те також правда, що вона розпаде ся ізза неприязни Славян.

Апологиети старої Австрії — виводить Австреліц — „усталюють“, що „домагання славянських народів не дадуть ся погодити з існуванням Австрії“ і тому мусять сі славянські народи зрезигнувати зі своїх домагань. Се тверджене не переконує одначе Славян, бо вони признають Австрію о стільки, о скільки Австрія признає їх національність. Не можна будувати держави на неволі і запроторенню в ярмо народів, що її замешкують. Держава не може бути тюрмою для народів.

Впрочім народи Австрії видять, як в сій світовій війні воскресають народи, о котрих всі думали, що вони вже давно померли. Замітне, що сьому відродженню народів і їх держав найбільше допомагають власне самі Німці. Сим виконують вони революційну роботу, якої світ не видів. Німці засновують нову українську державу, вони дають військову поміч Фінляндії, вони признають незалежність Польщі, Литви і Курляндії та кокетують з незалежністю Флямандією. Вони признали життєву силу національної ідеї і на її хвилі спустили корабель свого щастя. Чи ж можна подумати, що національна хвиля здержить ся перед границями Австрії? Чехи і південні Славяни, які стоять значно вище культурно від других, в сій війні освободжених народів, не знесуть свого упослідження. Чи може хто думає, що всесвітня історія здержить ся заполохано перед „історичними індивідуальностями“ австрійських коронних країв?

Нова Австрія мусить прийти, бо стара вже змерла.

Супроти того — кичає Австреліц — німецько-австрійське міщанство не повинно брати собі за зразок малярської національної політики і після малярської рецепти устроювати австрійську державу. Славянські народи Австрії се не заголюкані угорські Словаки чи Румуни. Саме Німці можуть і повинні зібрати всі народи Австрії в одну цілість, вивінуючи їх незалежністю і самостійністю. Инакше будуть австр. Німці, панованя ради, зуживати свої сили на безвиглядну боротьбу зі славянськими горожанами. Німці не можуть опирати свого панованя на реакційних привілеях, але мусять поставити свою національну політику на демократичних основах. Австрія не може остатись такою, як вона є, бо противить ся сему чимало національних і демократичних конечностей. Тому є лише одна правдива політика, а саме ся, що би не оглядати ся на „Австрію“. Бо се оглядане відноситься до пережитої і завмираючої Австрії і сприяє народнню нової Австрії, що мусить бути ліпша від своєї попередниці.

Все, сказане Австреліцом, можна в цілості акцентувати з тим, що те саме відноситься і до Угорщини та її національних

відносин. Були на світі чотири держави, пануючі над цілим конгломератом народів: Туречина, Росія, Австро-Угорщина і Англія. Туречина (європейська) протягом XIX. віку розпала ся і на руїнах її володіня в Європі повстало аж п'ять національних держав. Росія розпала ся протягом одного року революції, наслідком розбудження укритех в ній сил війною, Англія задалегіть забезпечилась, даючи широку автономію своїм колоніям і домініям у всіх частях світа, чим приязнала їх до себе; тепер же дає автономію Ірландії. Одна Австро-Угорщина з сих чотирох держав держить ся старих метод правління народами і поки-що пережила Європейську Туречину і Росію. Та Австреліц має рацію, коли каже, що отсе пережити можливе — *rebus sic stantibus* — тільки на коротку мету.

Знаменний зворот в мармарошсиготському процесі.

Від десятих неділь веде ся в Мармарошському Сиготі процес проти польських легіонерів, які свого часу пробували коло Жучки і Гаранча передістати ся до Бесарабії, щоб, сполучивши ся з Мусьніцьким, побільшити ряди чесько-словацької бригади. — Намір не зовсім повів ся. Австрійці, повідомлені в пору, заскочили легіон під Чернівцями і часть його взяли в полон, під час котрої друга частина перебіла ся таки під кермою генерала Галера на Україну. Під Нацевом під час сутички, Німці захопили деяких легіонерів, але доволі їх перебрало ся таки в чесько-словацьку бригаду, де є її дуже численною — як запевнюють польські часописи — прикрасою.

Процес у Мармарошському Сиготі був доси нічим незамітний. За виїмком виступів двох-трьох личностей, що зізнавали з мужеською повагою і не мали ся обудити нічийого дешевого спочув'я, прочі без виїмку викручували ся оїном, вмивали руки від кожної відповідальности.

В сьогні з'явив ся обжалований у Сиготі виходець, котра зовсім не знала, куди йшла і за чим. Так бодай вона сама про себе в процесі заявляє. Десь-то пропав сей високо-драматичний тон, лінія і краса, яких уживав ксьондз Панаєв у своїх виступах на Холмщині, коли зривав з українських церков трираменні хрести, зневажав церкви і писав злобно-радістські статі в пресі про те,

Тепер він покірненький, низенький, смирененький австрійський патріот, що ані на мовкове зерно не почував ся до грихотів зради.

Не зашкодить додати, що польська преса перед процесом задзвонила у великий дзвін, домагаючи ся для своїх відпоручників і для 112 обжалованих всяких привілеїв, хоча сих останніх мусить ся судити не инакше, як австр. дезертирів з поминенем всяких настрояних ніжностей.

Тільки тепер, коли переслухано вже 112 обжалованих розв'язаного польського помічного корпусу, розпочало ся в суботу, дня 3-го серпня доказове поступоване, а з ним зайшов в перебігу процесу знаменний зворот. Після телеграм кореспонденційного бюро подаємо сьогодні зізнання першого свідка генерала Шілінга, якого свого часу польська преса вважала дуже прихильною справі легіонів людиною. Він зізнає на основі звітів, якими розпоряджав у хвилі обнята комада, слідує:

Безпосередню причиною подій, які мали місце у нутрі легіонів, була присяга, яку більшість легіонерів відкинула, оправдуючи се на зверх тим, що присягу має скласти ся будучому польському королю, а се-ж є поняття фіктивне, так само, як держава без правительства і без виконуючої влади. Годі таку присягу складати через те, що нема нікого, хто-б відповідав. Ніяка з держав, що є-стають в союзі з осередними державами, не включила до форми присяги шлюбования братерства зброю, з військами сих держав. І для Поляків така присяга недопустима, тому, що обмежує свободу самоозначення польської держави, яка щойно творить ся.

Але ці закиди були лиш поверховні, дійсні причини нахедили ся глибше.

В легіонах вже при їх засноважю існували дві партії: одна скупляла ся при команді легіонів, друга знов партія, що на її чолі став бригадир Пилсудський опирала ся на 1. бригаді легіонів. Офіцери і мужва 2-гої бригади засадничо спротивляли ся веденню політики в військовім життю, знов перша бригада, в якій служило много соціалістів і революціонерів з 1905 р., цілою силою кинули ся до агітації політики, і терору. Третя бригада займала посереднє становище.

Взаємини Пилсудського до кождохасної команди легіонів були все найгірші. Пилсудський не скривав, що почуває себе одиноко управненим командантом легіонів, а іменоване ц. і к. генерала їх зверхником прийняв як особисту обиду. Всі проби наблизити ся, були безглядно ним відкидані. Пилсудський старав ся всіми способами підкопати повагу команди легіонів і приковати до своєї особи офіцерів і мужву. Пішов так далеко, що в лютім 1916 р. зажадав від своїх офіцерів слова честі, що виключно його вважають правосильним командантом легіонів, а ц. к. владу накиненою. Ц. к. офіцерів, призначених там наклеймлювано іпсіонами, 26. вересня 1916 р. Пилсудського звільнено зі служби на його власне домагане, а разом з сим всі його прихильники подали просьби о звільнене.

Но акт з 5. падолиста заспокоїв на зверх схвильовані умі, хоча в сути річи не було вже карності в легіонах. Обставини були корисні для агітаційних цілей Пилсудського, яка під покринкою патріотизму звертала ся проти ц. к. команди і Ради стану. Офіцери стали оказувати пасивність, вміцні засицувані летючими письмами, стратили орієнтацію. Наслідком цього було, що в лютім 1917 р. більшість легіонерів відмовила присяги.

Зачали ся заворушення, з оставків легіонів утворено один відділ, але і сей поводи ся дуже неспокійно.

Про свої переживання в ночі з 15. на 16. лютого 1918 р. оповідає: В Чернівцях був о год. 10-30 в ночі, завізваний через капітана Унгара до ген. Коссака, який питав його, що стало ся з польським помічним корпусом. (П. К. П.) Ген. Коссака заявив, що від год. 6. вечір не має з відтам ніяких вістей через те, що дрони телеграфів і телефонів є перетяті, а доносять, що П. К. П. машерує до російської границі. Свідок мав виїхати щоб завернути легіон з дороги.

Ген Коссака замітив, що вірять в великий вплив свідка на легіонерів, свідок відповів, що радше надіє ся увязнєня. Переїзжаючи

міст на Пруті, видав приказ комендантові мостової сторожі, щоби не дозволяв переходу через міст, в противнім разі зробить ужиток з оружя. На другім кінці моста побачив автомобіль П. К. П. з одним зломаним колесом. Ідучи далі в напрямі Старої Жучки етрінув стежі легіона, відтак сам відділ легіонерів. В дальшій дорозі помітив білі плахти і зрозумів, що ходить тут о відділ, який творить задню сторожу. Всі ті відділи мали воєнний вигляд. Вози їхали по лівій стороні дороги, права була свободна. Свідок переїхав коло 40 до 50 возів, а наткнувши ся на віз, що стояв поперек дороги, автомобіль свідка мусів зупинити ся.

Рівночасно якийсь офіцер направив до свідка дуло револьвера і крикнув: „Ані один крок дальше, бо стріляю!“ Свідок опустив своє місце, оточений кільканадцятьма легіонерами з багнетами „на остро“. Мав вражінє, що напад був з гори уложений. Свідок поспитав о причину цього нерозсудливого поступованя і сказав, що жовієр не повинен вести політики. Йому заявили, що се є відповідю на те, що зробив Чернів. Свідок зажадав відпровадженя до команданта ген. Зелінського, но йому відповіли, що легіонери не мають команданта. Зараз описла наступило декілька вистрільів.

Свідок жадав, щоби пущено його свободно, але сему спротивили ся, подаючи за причину, що міг би все зрадити. На замітку свідка, що вони і так даї не підуть, бо є оточені, сказали йому, що Хорвати, які є перед ними, будуть певно стріляли, але сі що йдуть перші, зможуть перейти. На запит, яка є ціль маршу, дали йому до пізнаня, що йде о спокую з Муснідким.

На дальші домаганя свідка, щоб ведено його перед команданта і на запит, хто ним є, відозвали ся голоси: „Ксьондз Панас!“ — „Значить, вашим провідником є духовник?“ — „Той править нами — відповіли — хто щось розуміє!“

В міжчасі розвинув ся живий огонь, легіонери що стояли в округ нього щезли, він остав ся сам. Пішов до Лужан серед безпреривної стрілянини і світляних ракет. Дійшов до Садагури, звідтам назад до Черновець.

Свідок підчеркає, що вважає се прекрасним поступком легіонів, що йому не стало ся нічо (!), нікто його не обидив і не зажадав оружя.

Часть легіонерів конче хотіла дізнати ся, яким способом ц. к. влади упередили їх вимарш, коли всі лівії телеграфічні і телефонічні перетяті. Оточенє свідка легіонерами він уважав за обмеженє свободи рухів, а слова одного з них: щоб дозволено свідкови говорити, „бо за вять мінут буде трупом“, вважав вигрожуванєм.

На запит предсідника, чи сим офіцером, що грозив йому револьвером міг бути ксьондз Панась, свідок відповів, що се є можливе, бо бачив обриси лица цього офіцера, а вони відповідають виглядови ксьондза Панася.

По заприсяженю свідка, розправу відложено.

Як Поляки хочуть розв'язати земельне питанє в Польщі.

У варшавській „Gazet-i Rolniczej“ помістив проф. І. Мікуловський-Поморський статю про „Провідну думку аграрної програми“. Статю сю випечатано відтак особною відбиткою і ширить ся її між польським селянством в Польщі. В статі сій розказує автор, що польські селяни з нетерпеливостю очікують від нового польського правительства, що воно буде не менше дбайливим про селянські інтереси, як було російське правительство. В 861 році Росія для зеднаня собі польського селянства перевела в Польщі земельну реформу, наділяючи селян землею на копт великої земельної посілости. Після 1864 р. дорогою купна і регуляції сервітутів селяни в Королівстві збільшили свої посілости о 33 процент. Нема причини припускати, щоби сей природний процес роздвібування мав припинити ся. Противно — процес сей

підє тим скоршим темпом. Йому сприятиме накопиченє готівки в селянських руках і акція правительства, зміряюча до скорой комасації і регуляції сервітутів.

Однак сею „комасацією“ і „регуляцією“ не богато дасть ся вдіяти. На погляд проф. Поморського внутрішня парцеляція великих земельних посілостей не є вказана. За се лучшою розв'язкою земельного питаня в Польщі, було-би прилученє до Польщі мало заселених провінцій на сході і тоді через колонізацію дадо би ся заспокоїти голод польського селянства на землю.

Проф. Поморському не подобає ся, щоби голод на землю польського селянства заспокоїти через парцеляцію більшої посілости в Польщі. За се мило би йому було, як би польське селянство осіло на українських і білоруських землях. Тоді і польські діди володіли би спокійнєнько своїми лятифундіями і Польща була-би більша.

Заборона політичної діяльності.

Київ, 6-ге серпня. — Гетьман підписав закон, яким зборює ся українським військовим особам виконувати активне право виборця до законодавчих інституцій і товариств, участь в яких небудь союзах, товариствах, комітетах, організаціях з політичним характером, а також в політичних маніфестаціях і демонстраціях.

Василенко президентом сенату.

Київ, 3 серпня. УТА. доносить, що теперішнього міністра просвіти Василенка іменовано президентом сенату, найвисшої української судової інстанції.

На боєвих фронтах. Змаганя Франції.

Берлін, 7. серпня. Вольф. Число пононених у вчерашнім бою на північ від ріки Соми зросло до 280. Англійський протиступ на полудне від дороги Бре-Корбі відбито перед нашими новими лініями. Над ріками Авр і Лі живі стежі. На північній захід від Мондидіє відбито частинний протиступ ворога артилерійським огнем. Над рікою Весль місцеві бої. На схід від місточка Фім перейшли ми ріку і взяли положених. Коло Брен і Барош протиступив неприятель після сильної артилерійської підготовки сильні протиступи, які відбито почасті огнем, почасті в рукопашнім бою.

Напад Цепелінів на Англію.

Берлін, 7. серпня. Вольф. Ночю 5. на 6. серпня нові наш провідник капітан Страсер напад на східні побережа Англії і сильно ушкодив бомбами Норвіч, Бостон і укріпленя над річкою Гамбер. У воздушнім бою згинув він враз зі залогою Цепеліна. Прочі воздушні кораблі вернули неушкоджені до своєї бази.

Над Ледовим океаном.

Архангельск, 7. серпня. Райтер. Миявшої ночі обсадили большевики, які одержали підмогу, Ісакову Гору, стацію під самим Архангельськом. Звідтам прогнала їх біла гвардія. Селянські стежі вдоволяють розбігших ся по селах большевиків і приводять їх до Архангельська. В околицях над Ледовим океаном вибухла в богатых повітах революція проти большевиків.

Стан облоги в російських містах.

Петроград, 7. серпня. Над Архангельськом, Вологдою і другими містами над горішною Волгою заведено стан облоги. В сих місцевостях покликає всіх червоногвар-

дійців під оруже. Всі чужинці мають покинути міста сі до 24 годки.

Восний маніфест до російського народу.

Народний комісар Уреніс видав маніфест до всіх совітів Росії, в котрім заявляє, що вітчина є в небезпечі від наїзду Чехо-Словаків і військ антанті. Треба зібрати всі воєнні революційні сили для відпору. Правитель-ство оповіщує, що від Німеччини не грозить Росії ніяке небезпеченство. Совіти будуть відвічальні перед революцією і історією за невиконане своїх обов'язків.

Австрійські і німецькі полонені проти Чехо-Словаків.

Чеська соціалістична часопись доносить, що проти Чехо-Словаків борються німецькі і австрійські полонені під проводом одного допозеного старшого десятника. Він зорганізував три полки з полонених і до спілки з большевиками поборює Чехо-Словаків.

Япанці на Сибірі.

Берлін, 7. серпня. Париський "New York Herald" доносить з Нового Йорку, що Япанці покликали під оруже три річавки резерви

"В. Т." довідуюсь зі Стокгольму:

Американці уладили у Владивостоді недалеко пристані великий воєнний лазарет на 3.000 ліжок.

До Владивостока привезено з Америки в минулому тижні 65 льокомотивів.

"Localanzeiger" доносить з Москви:

Владивосток від кількох днів знаходиться під ковито в руках Япанців. Япанці вже від кількох місяців зводили до Владивостоку різні воєнні знаряди, матеріали, льокомотиви і вагони. Від чотирьох неділь, що дня привозило воєнні відділи Япанців, Англіїців і Китайців. Відділи після короткого відпочинку вислано далі в глибину Сибіру. До воєнної операції антанті прилучає ся Китай. Китайці оперують в околиці Харбіна.

Бой коло Владивостока.

Битва між большевиками, Чехо-Словаками і військами антанті коло Усуйрського Нікольська, (80 кілометрів на захід від Владивостока) тривала 48 годив. Війни супроти переваги військ антанті большевики мусіли злетісь. Війська антанті побили також большевиків коло Ваврополя.

Німці у Вітебську і Смоленську.

Варшава, 6-го серпня. На підставі укладу між німецьким правительством і большевиками пересунено німецькі війська далі на схід. Німці обсадили міста Вітебськ і Смоленськ.

Ходить тут правдоподібно о поміч Німців для Росії проти Чехо-Словаків і проти військ антанті, що від Ледового Океану посуваються під Москву і Петроград.

Маляри боронять ся.

Міністер народнього виживлення князь Видлішгрец обговорював в угорським соїмі справу обжаловування Угорщина, що лиш в дуже незначній мірі помогла Австрії. Він говорив:

"Се не відповідає о стільки правді, що виживлене військ відбувало ся виключно угорськими середниками. Австрійське населене — з огляду на ліхі торічні княва — могло одержати тільки незначні скількості. А саме в часах мира ми збирали збіжа 130 мільонів метричних сотнарів, в останнім році війни лиш 80—90 мільонів.

Мушу ствердити, що завдяки повній жертвованні угорській політиці, монархія вдержала на протязі чотирох літ війни. В часі війни ми дали до розпорядимости Австрії 7

мільонів метричних сотнарів збіжа, тоді, коли в часах мира ми сусідній державі відпродавали 20 мільонів. Я постарав ся тепер, щоби будуча поміч Австрії відбувала ся так, щоби в обмін за збіже Угорщина діставала сирівці і предмети промислу. В ті узгляднені скількості збіжа ми вчислили також сю скількість, яку Угорщина дає для виживлення австрійської часті військ.

В дальшій промові підчеркнув міністер конечність зрозуміння, що в пятім році війни розвязка війни зависить не так від військових кроків, як від житєвої спосібности нашої господарської організації".

Боронять ся Маляри, але се їм на нічо не придасть ся, бо є фактом незапереченим, що вони своїм союзникам Австрії дозволяють голодувати, тоді, як у них є надмір середників ложиви, побільшений о експорт — з тої самої Австрії, експорт, перепроваджуваній всякими тайними і явними способами.

Галицькі жида.

Будапешт, 7 серпня. (КБ). В угорським соїмі прийшло на порядок дня жидівське питанє. Тіса і Векерле заявили ся проти антисемітизму, вважаючи всяке узагальнюване похибкою. Щоби антисемітизм усунути, повинні і жида, в яких руках находить ся найбільша часть господарських і других галузій, співділати.

З черги президент міністрів заговорив про недалекий уже поворот тих 80 тисяч галицьких жидів, що мають жити в Будапешті. (Оплески). В Галичині є тепер такі обставини, що сей поворот чужинців, які стають тут чим раз більшим тигаром, є можливий. Власти поступають з цілою суворістю, хоча без жостокости, бо се є в державі недопустима. — Іду ще даліше — казав Векерле — будуть підприємяті міри, щоби, осягнені оми людьми зиски, з окрема оподаткувати.

НОВИНКИ.

— Передісторичний корабель. "Manchester Neueste Nachrichten" доносить з Стокгольму, що підчас перекопування каналу в полудневій Швеції, в Гоор, робітники найшли передісторичний корабель. — Учені знатоки з поблизького університету в Зунд заявили з цілою рішучістю, що корабель сей походить з камяної або залізної епохи. Вископаннє, яке зберегло ся відносно добре, буде поміщене в університетським музеї в Зунд, де находять ся вже два передісторичні кораблі.

— Смерть Ханзена. В Копенгазі номер в 57 році житя відомий данський письменник Петро Ханзен.

— Краєвий Союз господарських спілок, у Львові вул. Зіморонича ч. 20. уділить стипендій кандидатам на 3-місячний кооперативний курс, який розпочинає ся у Відні в Загальнім Союзі рілничих стоваришень в Австрії дня 16 вересня 1918. Вимагає ся укінченого 20 року житя, відповідного шкільного образования і знання німецької мови. Січові інваліди, урядники українських стоваришень мають першепство. Зголошення приймають ся до 15 серпня 1918.

— Ціни паперового мужеського біля є означені: Високий коввірець коштує 1 К, виладаний 1.50 К, пара манжетів 1.50 К. Біде таке є скорогразане, можна його прати лиш в студеной воді, а за кілька днів топяти ним в печі.

— Загадочна смерть. Вчора подали ми вістку про загадочну смерть Ольги з Гавришкєвичів Рідльової. В справі тій ведець ся слідство. Власть відказують ся дати які-небудь поясненя. По місті кружляють нечувані сплетні. Все повинить ся так, що бл. п. Рідльова сама відбрала собі житє. — Сокцію вже переведено. Похорони безшасної жертви відбудуть ся в пятницю по полудни.

— Вовна з торфу. В Сількеборгі, в Данії, засновано акційне підприємство в цілі виготовлюваня вовни з торфу, після винаходу шведського професора Селергрена. — Вовну з торфу вирабляє ся на машинах данської конструкції. Фабрикація обчислена на продукцію тисяч кілограмів денно. В матеріалах сих находить ся 75 процентів торфу, а решта перетворів зі шмат всякого роду. — Торфова вовна має бути сильніша від звичайної і дає дуже тепле накритя при низькій ціні в розпродажі.

— Памятки по бувшому царю. Після відомостей московської вечірної часописи "Красная Газета": Бувший цар вістав застрілений рукою робітника з Урала, Белобородова. Белобородов був передше вибраний членом російських установчих зборів. "Красная Газета" доносить, що бувший цар провадив дуже докладно свій щоденник, обіймаючи час від його вступленя на престол аж до останних днів житя. Щоденник сей містить ся десятима зошитами в царській скринці, між поодинокими уступами находять ся рисунки царя з осіб його окруженя. Російське правительство наміряє оголосити сей щоденник, а оригінал передати російському державному музеєви.

— Реквізиція занавіс. Берлінськї часописи доносять, що німецька центральна одежі зарядила реквізицію всіх занавіс, якими заслонює ся і прикрашує вікна, двері, скляні шафи, двері склянів. Замість них одержать власники занавіси з паперової тканини без ніякої доплати, або "відповідне" винагороджене в готівці.

— Бурса для дівчат. В Станиславові буде на ново отворена Дівоча Бурса товариства українських жінок для учениць шкіл народних, виділових і середних. Вся інтелігенція міська і сільська повинна се оголосити всім потребуючим. Скільки талановитих, селянських дівчат не ходить до шкіл, бо не знає де премістити ся. Зголошувати ся зараз на руки п. Ант. Кульчицької в Підчарак п. Тиссьмениця.

— Чорна смерть в Китаю. Із Швеції пишуть до "Zürcher Zeitung", що вернули місіонарі з Китаю, які повідомляють, що одна з найстрашніших пошестій, які світ коли-небудь перебував, лютить ся саме на півночі Китаю. Померло много тисячів людей, школи і дома молитви замкнені, торговля, промисл перестали істнувати. Хорі дістають сразу сильного болю голови, відтак кашляють пару днів кровю і вмирають. Американські лікарі заявляють, що се є найтяжша форма чорної смерти, так звана пошесть легких. — Доси померло в протязу одного тижня 20 тисяч осіб. Сотки тисяч лежать хорі. В цілім Китаю страшний переполох.

ПОМЕРЛИ.

Теодор Ілевич, емерит. надстр. Скарбу помер 23. липня с. р. в Зборові, в 40 році житя. Нашій суспільности покійник був знаний як письменник під псевдонімом Метислав Рус та як видавець карток під фірмою своєї жінки Анни Ілевич. Свого часу він був співредактором гумористичної часописи "Юмар", де помістив ряд своїх стихів, які відтак аїбрав та видав під наголівком "З рідного краю". Написав він також комедію "Американець", "Спомини з інвазії", друковані в "Ділі" та кілька статей з економічної області, поміщені давнійше в "Ділі". Літературні твори покійника — хоча лишают дещо до бажаня під аглядом форми й стилю — відзначають ся природним гумором та сатирою на галицькі суспільно-політичні відносини. Пішовши в пенсію, покійник звернув ся на економічне поле, на яким показав немало хисту чи то як урядник "Госп. Співки" в Самборі чи як директор канцелярії "С. Господаря" в Зборові. В. Й. П.!

КУПИМО СЕЙЧАС: МЕДУ ПАТОКИ, КМЕНУ — КОЖДУ — СКІЛЬКІСТЬ

оферти просимо слати на адресу Посередничене Народної Торговлі. Львів, з точним поданем ціни і скількості та пробки.

244 3-5

ОПОВІСТКИ.

П'ятниця дня 9-го серпня 1918.

Вчора: 9-го серпня гр.-кат.: Панталем., римо-кат.: Романа.

Завтра: 10-го серпня гр.-кат.: Прохора і Ан., римо-кат.: Лаврентія.

Львівський Український Театр. Сала „Тва ім.: Миколи Лисенка“ ул. Шашкевича ч. 5. В неділю дня 11-го серпня 1918. Невольник, драматичні малюнки зі співами і танцями в 5 діях Марка Кропивницького (на основі поеми Т. Шевченка). Почтова оркестра. Початок точно о годині пів до 3 вечером. Більше рання можна дістати в Народній Торговлі, а в день вистави від год. 5 вечером при каці театру.

Конкурс.

Кружок Укр. Товариства Педагогічного в Чорткові оголошує отрим конкурс на приїзді до бурси 20—30 учеників української гімназії в Чорткові на рік шкільний 1918/19. Умовини прийняті: Умовлена скількість віктуалів і доплата в грошах.

Бажаннік інформації уділяє Д. Добромильський „Народний Дім“ Чортків. Зголошуватись найдалше до 25 серпня 1918. За Відділ: Д. Добромильський. 318

Конкурс.

Дирекція ц. к. української гімназії в Перемишлі оголошує доповнений конкурс на прийняті: 100 учеників до Гімна. Інститута (інтернату), 100 учеників до бурси св. Миколая і 100 учеників до роздіреної бурси Дешевий Кухні (при ул. Сангурського 10—12). Умова прийняті: до Інститута місячна оплата 150 К в крім того по 5 кг. мук, 1 кг. масла, 1 кг. солоники і 3—5 кг. круп місячно. Хто би де міг цих віктуалів доставити мусить сповістити найплату після умови; за інвентар ризио 45 К, 2) до бурси св. Миколая: місячно 100 К, а крім того харчі як у питомців Інститута. 3) до бурси дешевий кухні: місячно 70 К в тім третя часть в картах (а се по 10 кг. мук, 2 кг. солоники або масла, 3—5 кг. круп на місяць).

Подадане булоби по можности зложити харчі у вересня за цілий рік з гори. 4) доходи платять в дешевий кухні 50 К місячно (в тім одну третю часть в віктуалах як пи-

томці бурси.) За інвентар платять се в бурсі св. Миколая 25. К річно, а в дешевий кухні 15 К (за інвентар платять се при вписі).

Речинець виошена подань на адрес дирекції найдалше до 10 серпня. Питомці мусять мати достаточне число біля, постіль, сінник (в бурсі дешевий кухні по можности і ліжко).

Пране належить до родичів, які мусять сами подбати, щоб ученики мали в час чисте біля. Питомці мусять зголосити се до бурси і інститута з родичами найдалши до 2 вересня.

Вступний іспит до I. і притотов. кл. відбуде се 2 вересня, а поправчі іспити 30 і 31 серпня. Вписи будуть відбувати се від 29—31 серпня. — А. Алиськевич, дир. 315

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Красвий адвокат

Др Петро Рондяк в Косові

пошукує рутянованого соліцигатора від 1 вересня. 283 6-6

Літнар

Др А. Феллер

вже повернув та ординує в Бучачі при ул. колійовій. 311 1-3

Секундар загального шпиталю

Др А. Шварц

Спеціаліст шкірих і полових недуг ординує від 12—1 і від 3—5 години. Львів ул. Крашевського ч. 11. 317 1-4

Адвокат

Др Стефан Брикович

відирня адвокатську нацеларію в Тернополи, при улиці Коперника, ч. 18. (партер) 285

Др Яремкевич,

лікар дітній, ординує в Перемишлі, ул. Замкена ч. 6. 2-3

Оборонець

Др Зарицький

мешкає тепер при ул. Панській ч. II. а. I. поверх.

ОГОЛОШЕННЯ.

Купці, ремісн. і промисловці

зі Львова і других міст Галичини, які хотять користати з воєнних кредитів, під дуже легкими умовами, дальше всі війною пошкодовані фаховці з міст і сіл в справі безповоротної субвенції з ц. к. Намісництва, кр. Централі для госп. відб. Галичини, Секція III. звольте сейчас зголосити се по інформації і формулярі особисто між 9—2 в пол. що дня, або письменно до нас, Любителів укр. пром. й торг. просимо в члені до співпраці. Вписове К 2, вкладка К 6. Укр. Тов. для поширення ремесла й промислу, Львів, вул. Руська ч. 3. 293 6-6

Де є глина там будуйте дахівкарні. Проект плани та машини висилає: Іжж. Я. Віницьковський, Львів Новий Сьвіт 30.

Хтоби знав про судьбу Дра Яворського Актона, поручника I. Рг. 95. Комп. 14. Ерз. Комп. I. звольте ласкаво подати до Адмін. „Укр. Слова“, Сикстуська ч. 21.

Куплю або випису книжки до передвступного іспиту філософичного („Vorprüfung“) „Студентка“ в Адміністрації.

Пошукою робітників, робітниць до легкого занятя, агенти, агентки зістануть прийаті, заробок місячний 2000 кор. Станиславів „Штупна церковна“. 321 1-3

Потребую від 1 вересня на цілий рік учителя для дітей з П. гімна. і 4 народної. Даю ціле удержанє і платню після умови. о. Л. Адриянович. Деревня п. Туринка коло Жовкви. 306 1-2

виконує всілякі друки і печатки гарно — скоро і дешево.

І. Фрідман ЛЬВІВ 4

улиця СИКСТУСЬКА 4.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

У Львові:	В краю і державі:	За границею:
На рік 44—К.	56—К.	На Україні 56 карб.
„ півроку 22— „	28— „	В Німеччині 56 мар.
„ чвертьроку 12— „	15— „	В інших державках . . 84 фр.
„ місяць 4— „	5— „	

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ:

Стрчка двошпальтова або її місце 60 с.; в надісланім 1 К.; в оповістках 1-50 К.; в редакційній части перед або по новинках 2 К. Некрольогія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошеня на суботу і неділю подвійно. Постійні оголошеня за особною умовою.